

досить детально закріпив зміст та порядок подачі усних та письмових звернень, у той час як положення про електронне звернення потребують уточнення та доповнення.

Так, законодавством передбачено, що скарги, які подаються в електронному вигляді, не обов'язково засвідчуються електронним цифровим підписом. Тобто у деяких випадках такі звернення залишаються не засвідченими, що відносить такі звернення до анонімних, які не підлягають розгляду. У зв'язку з цим, у законодавстві потреба у змінах у напрямку чіткої регламентації вимог до електронних звернень та порядку ідентифікації особи, яка звертається.

Також потребують уточнення правові норми, що визначають порядок повернення та пересилання скарги [4, с. 152-153].

Таким чином, законодавство у сфері правового регулювання щодо провадження з розгляду скарг громадян до Верховної Ради України потребує удосконалення та додаткових наукових досліджень.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>
2. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 №393/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96>
3. Про Порядок роботи із зверненнями громадян в Апараті Верховної Ради України: Розпорядження Голови Верховної Ради України від 11.07.2016 №273 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/16>
4. Цимбалюк В.І. Звернення громадян як важлива складова захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / В.І. Цимбалюк, К.О. Кісілевич // Молодий вчений. – 2017. – №5.1 (45.1). – С. 149-154.

УДК 342.354.042.44(043.2)

Рошук М.В., аспірантка,
Александров О.В., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Розвиток сучасного інформаційного суспільства в Україні є не лише вимогою часу в контексті реалізації європейського вектору розвитку та в перспективі входження до Європейського Союзу (далі – ЄС), а й передумовою політичних, соціально-економічних, правових змін в країні.

Комплексним фактором забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні є інформатизація усіх сфер суспільного життя шляхом впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Особливу увагу варто звернути на реформування публічного управління в контексті розвитку інформаційного суспільства, що і передбачено реформою державного управління. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» зазначає, що результатом впровадження реформи має стати створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації та системи публічного управління, функціонування яких можливе через застосування новітніх інформаційно-комунікативних технологій. Дана форма державного управління отримала назву електронне врядування [1]. І саме електронне врядування сьогодні потребує розробки нових правових засад його функціонування. В цьому випадку варто говорити про інформаційне право, специфіка якого на думку А. Марущака «як науки зумовлює необхідність поглиблених пошуків з проблематики методів правового регулювання інформаційного права, доцільності правового регулювання інтернет-відносин, технічно-правових ознак виникнення, зміни, припинення юридичних фактів (дій чи подій), пов'язаних з використанням новітніх інформаційних технологій у різноманітних сферах суспільної діяльності» [2, с. 24].

Глобальні зміни сьогодення характеризуються впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у різні сфери суспільного життя і, як результат, відбувається розвиток електронного бізнесу, електронної комерції, електронного урядування, електронної освіти тощо. Саме тому питання нормативно-правового регулювання процесів інформатизації набувають все більшої актуальності.

Говорячи про досвід ЄС для України у цій сфері, варто виокремити два аспекти: по-перше, мова йде про адаптацію національного інформаційного законодавства та формування правового регулювання нових суспільних відносин, які виникають одночасно із впровадженням нових технологічних процесів; по-друге, відбувається розроблення нормативно-правового забезпечення застосування інформаційно-комунікаційних технологій, що, за визначенням А. Марущака, є системним процесом, в основі якого лежить реформування економіки на основі її переходу на інноваційний шлях розвитку [2, с. 22].

Розвиток інформаційного суспільства в Україні зумовлює трансформацію суспільних відносин, а також підходів до їх правового регулювання, що спричинено появою та участю у різних процесах нових суб'єктів, в тому числі і залучення громадян до правотворчості. Розвиток нормативно-правового регулювання у зв'язку із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні суспільством зумовлено якісною переоцінкою та перебудовою системи публічного управління, трансформація якого завдяки активному використанню

інформаційно-комунікаційних технологій в організації та функціонуванні органів державної влади, механізмах прямого та зворотного зв'язку між суспільством і владою виражається в ускладненні режимів взаємодії між суб'єктами управління, що зумовлено розширенням їх складу; гарантуванні можливості участі громадян, інститутів громадянського суспільства, бізнес-структур у законотворчому процесі та здійсненні контролю за владою; поглинанні інформаційної відкритості публічної адміністрації універсальним принципом транспарентності [4, с. 18].

Право в нових умовах повинно залишатися гарантом і публічних, і приватних інтересів та забезпечувати їх рівність у системі публічного управління. Саме за таким принципом побудовані взаємовідносини в праві ЄС, що, в першу чергу, виражається через функціонування електронного урядування як результату взаємодії нових інформаційних технологій і права. Інформатизація різних сфер суспільного життя та активне впровадження електронного урядування в базові галузі свідчить про те, що сьогодні настала нова ера нормативно-правового регулювання, яка повинна враховувати зміст та характеристики інформаційно-комунікаційних технологій.

Якщо спиратися на європейський досвід правового регулювання відносин в сфері інформатизації різних галузей суспільного життя, то Україні варто виробити нову правову модель публічної адміністрації, побудовану за мережевим принципом. Це надасть змогу змінити характер розвитку суспільства з еволюційного на революційний, що передбачає необхідність реформування багатьох сфер суспільного життя та відповідно правового регулювання у сферах, які реформуються.

Отже, питання впливу інформаційного права на процес реформування суспільства в Україні, яке у зв'язку з асоціацією України і ЄС активно трансформується в інформаційне, торкається глибинних філософських основ права як одного з найважливіших феноменів, породжених людським соціумом. Вплив інформаційного права на процес реформування суспільних відносин має два аспекти: нова якість права в інформаційному суспільстві; можливості використання та включення інформаційно-комунікаційних технологій у правову матерію, в різні види юридичних процесів, починаючи з правотворчих і закінчуючи юрисдикційними.

Література

1. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»: затверджено указом Президента України від 12.01.2015 р. №5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

2. Марущак А. І. Пріоритети розвитку інформаційного права України / А. І. Марущак // Інформація і право. – 2011. – №1 (1). – С. 20–24.

3. Ржевська Н. Ф. Стратегічні прогнози щодо подолання інформаційної

нерівності в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / Н. Ф. Ржевська. – 2013. – С. 109-114. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/3079/3025>

4. Єсімов С. С. Вплив інформаційного права на процес реформування суспільних відносин в Україні / С. С. Єсімов. – 2016. – С. 15-21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/vnulpurn_2016_850_5.pdf

УДК 123.1:340.1(043.2)

Рудковська О.В., спеціаліст,
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль, Україна
Шуляк О.В., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СВОБОДА У ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИХ КОНЦЕПЦІЯХ

Розуміння сутності свободи є основоположною категорією юриспруденції, яка спирається на загальне світосприйняття, уявлення про закономірності існування природи та суспільства. У науковій літературі обґрунтовано багатоманітність визначень свободи, що обумовлено значною кількістю підходів до розуміння цієї категорії, її походження, взаємодія з державою, суспільством і окремою людиною, а також особливими рисами та ознаками, які покладаються в основу її концептуального визначення. Кожна історична епоха характеризується наявністю особливого розуміння свободи та аналізом взаємозв'язку права й свободи, що є одвічною проблемою соціального самовизначення людства. Ще з античних часів значна увага була сконцентрована на питаннях свободи, права та закону, однак лише в епоху пізнього Середньовіччя (Відродження) і в Новий час ця категорія стала самостійним об'єктом дослідження, здебільшого в контексті вчення про природне право. Саме філософами грецьких міст-держав вперше зверталася увага на такі категорії, як «політична свобода», «громадянські права», «рівність людей». Проблема свободи в античній філософії ставилася найчастіше в обговоренні правочинності рабства. Основне значення виразу «бути вільним» в ті часи – «не бути рабом». Античне право визнавало свободу не універсальною цінністю, а привілеєм вільних громадян [1, с. 118]. Найвідомішими філософами, що зробили значний внесок у розвиток поняття свободи, були Платон та Аристотель. Давньогрецькі ідеї вплинули на розвиток римської правової думки. Епоха Пізнього Середньовіччя обґрунтувала інше бачення проблеми свободи. Свободу розуміли як безперешкодне розкриття здібностей особистості в